

“Şahdəniz-2” layihəsi əsrin enerji təhlükəsizliyi layihəsidir

Son illər mavi yanacağa getdikcə artmaqda olan tələbatın ödənilməsinə çabıyan Avropa və bir sıra dünya ölkələri əsas qaz təchizatçısı kimi məhz Azərbaycana ümid bəsləyirlər

Dünyanın ən sabit və dinamik inkişaf etməkdə olan ölkələrindən birinə çevrilən Azərbaycan müstəqil iqtisadi siyasət verir, bir sıra global enerji və nəqliyyat layihələrinin təşəbbüskarı və fəal iştirakçısı rolunda çıxış edir. Özünün zəngin karbohidrogen ehtiyatları hesabına enerji təhlükəsizliyini tam təmin etmiş ölkəmiz uzun illərdir ki, Avropanın da enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfələr verir. Artıq dünyanın potensial qaz ixracatçısına çevrilmiş ölkəmiz regionun və Avropanın enerji xəritəsini zənginləşdirir, XXI əsrin əsas qaz təchizatçısı kimi diqqətli özünə daha çox cəlb edir. Belə ki, həyata keçirdiyi uğurlu neft strategiyası sayəsində beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanmış Azərbaycan artıq özünü zəngin qaz ölkəsi kimi də təqdim edə bilmişdir. Təsədüfi deyil ki, son illər “mavi yanacağa” getdikcə artmaqda olan tələbatın ödənilməsinə çalışın Avropa və bir sıra dünya ölkələri əsas qaz təchizatçısı kimi məhz Azərbaycana ümid bəsləyir. Bu isə ölkəmizə qaz ehtiyatlarını dünya bazarına çıxarmaq üçün şəxələndirilmiş ixrac marşrutlarının yaradılmasına imkan yaradır.

Bu baxımdan Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən “Şahdəniz” yatağı xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Artıq səkkiz ilə yaxındır ki, “Şahdəniz” yatağının birinci işlənmə mərhələsi çərçivəsində hasil edilən qaz Gürcüstan və Türkiyəyə, oradan isə Yunanıstana ixrac olunur. Xatırladaq ki, 2013-cü ilin dekabr ayının 17-də Bakıda layihə üzrə yekun investisiya qərarının imzalanması ilə qaz ehtiyatları ilə zəngin olan “Şahdəniz” yatağının tammiqyaslı işlənməsi həlledici mərhələyə qədəm qoydu. Qeyd edək ki, qəbul edilən yekun investisiya qərarından sonra geniş miqyaslı inşaat işləri ilə bağlı bir sıra podrat müqavilələri də imzalanıb. Bu da öz növbəsində “Şahdəniz-2” layihəsi çərçivəsində tikinti-quraşdırma işlərinə başlamağa imkan yaradır. Bununla yanaşı, hazırda “Şahdəniz” konsorsiumunun müqavilələrinin imzalanması da davam edir. Əsas mühəndis-layihələndirmə, tikinti və təchizat işləri üzrə müqavilələrin əksəriyyəti artıq imzalanıb, “Şahdəniz” yatağının ikinci işlənmə mərhələsi, eləcə də Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsi layihələri qrafikə uyğun davam edir. Azərbaycan və Gürcüstan ərazisindəki bir çox tikinti sahələrində işlər başlanılıb. Azərbaycanda dayaq blokları və üst modulların tikinti-quraşdırma sahe-

lərində, habelə terminalın genişləndirilməsi sahəsində işlər aparılır.

Yola saldıığımız 2014-cü ilin noyabrında “Şahdəniz” yatağının ikinci işlənmə mərhələsi çərçivəsində daha iki podrat müqaviləsi imzalanıb. Xatırladaq ki, “Şahdəniz-2” layihəsinin irəliləyişi üçün son dərəcə vacib olan bu müqavilələrin dəyəri ümumilikdə 226 milyon dollar təşkil edir. Həmin müqavilələr “Bredero Shaw” şirkətinin boru örtükləmə bölməsinin bir hissəsi olan “Shaw-Cor Nederland B.V.” şirkəti ilə imzalanıb. Podrat müqavilələri üzrə işlərə isə “Şahdəniz” yatağının ikinci işlənmə mərhələsinin sualtı ixrac boru kəmərlərinin korroziya əleyhinə və ağırlaşdırıcı betonla örtüklənməsi, həmçinin boru-örtükləmə müəssisəsi olan “Caspian Pipe Coatings” (CPC) zavodunun modernləşdirilməsi daxildir. Modernləşdirilmə işləri sözügedən müəssisənin layihənin korroziya əleyhinə və ağırlaşdırıcı beton örtükləmə tələblərinə cavab vermesini təmin edəcək.

Qeyd olunan müqavilələr çərçivəsində tikinti və örtükləmə işləri yerli resurslardan istifadə etməklə Bakıdakı CPC müəssisəsində həyata keçiriləcək. Müqavilələrin icrasına təxminən 300 yerli işçi qüvvəsinin cəlb olunacağı gözlənilir. Bu da “Şahdəniz” konsorsiumunun Azərbaycanın yerli resurslarından istifadəni optimallaşdırmaqla bağlı götürdüyü öhdəliyi bir daha nümayiş etdirir.

Örtükləmə işlərinin CPC zavodundakı modernləşdirilmə tədbirləri başa çatdıqdan sonra, bu aydan başlanması gözlənilir. “Şahdəniz-2” layihəsi üzrə ilk qazın əldə edilməsi qrafikinə əməl etmək üçün əvvəlcə 16 düyməlik boruların örtüklənərək borudüzmə işlərinə hazır olması ilin ikinci rübünə, 32 düyməlik boruların örtüklənməsi işlərinin başa çatdırılması isə oktyabr ayına planlaşdırılır.

Xatırladaq ki, Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda sahiləndən təxminən 70 kilometr məsafədə yerləşən “Şahdəniz” yatağının ikinci işlənmə mərhələsi çərçivəsində körpü ilə birləşdirilən iki hasilat platforması, iki yarımdayma qazma qurğusu-

sundan qazılacaq 26 sualtı quyu, dənizin 550 metrə qədər dərinliyində quraşdırılacaq 500 kilometr uzunluğunda sualtı boru kəmərləri, Cənubi Qafqaz boru kəmərinə ilde 16 milyard kubmetr neqli gücü əlavə olunması və Səngəçal terminalının genişləndirilməsi daxildir.

“Şahdəniz-2” layihəsi “Cənub” qaz dəhlizi vasitəsilə Xəzər dənizindən Türkiyə və Avropadakı bazarlara “mavi yanacağı” çatdıracaq dünya səviyyəli enerji layihəsidir. Layihənin reallaşdırılması ilə dünyanın ən zəngin qaz-kondensat yataqlarından sayılan “Şahdəniz”də hasilat təqribən üç dəfəyə qədər artırılacaq 25 milyard kubmetrə çatdırılacaq. “Şahdəniz” qazı Türkiyə ərazisində Transanadolu boru kəməri (TANAP), Türkiyə-Yunanıstan sərhədindən İtaliyaya isə Transadriatik boru kəməri (TAP) vasitəsilə neqli ediləcək. Bütövlükdə isə “Şahdəniz” qazı təxminən 3500 kilometr uzunluğunda boru kəməri vasitəsilə Gürcüstan, Türkiyə, Yunanıstan, Bolqarıstan, Albaniya və İtaliyaya neqli olunması nəzərdə tutulur. İlk qazın hasilatı, Gürcüstan və Türkiyəyə satışın başlanması 2018-ci ilə, Avropaya isə ilk qazın təxminən bir il sonra çatdırılması planlaşdırılır.

Onu da bildirdik ki, “Şahdəniz-2” layihəsinin işlənməsi üçün 2013-cü il dekabr ayının 17-də Bakıda qəbul olunmuş yekun investisiya qərarı Azərbaycan və Gürcüstan ərazisi boyunca Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsi, Türkiyə ərazisindən keçən Transanadolu və Yunanıstan, Albaniya ərazisindən keçərək İtaliyaya uzanan Transadriatik boru kəmərlərinin tikintisi ilə bağlı planların gerçəkləşməsi üçün geniş imkanlar yaradır.

Göründüyü kimi, hasil etdiyi təbii qaz həcmələrini Avropanın getdikcə artmaqda olan enerji tələbatının təminatına yönəldən Azərbaycan bu məqsədlə nəqliyyat marşrutlarının şəxələndirilməsini də uğurla həyata keçirir. Bu isə Azərbaycanın regionda və Avropada etibarlı tərəfdaş kimi əhəmiyyətini qat-qat artırır.

Orxan Vahidoğlu,
“iki sahil”

Naxçıvan Muxtar Respublikasında yeni marşrut xətləri açılıb

Naxçıvan Muxtar Respublikasının rayon və kəndlərinə sərnişinlərin gediş-gəlişini daha da asanlaşdırmaq üçün yeni marşrut xətləri açılıb. Ötən il ərzində açılan həmin xətlər Cəhri-Naxçıvan-Cəhri, Culfa-Naxçıvan-Culfa, Ərəfsə-Naxçıvan-Ərəfsə, Mahmudoba-Naxçıvan-Mahmudoba marşrutlarıdır.

AzərTAC xəbər verir ki, bu barədə Naxçıvan Muxtar Respublikası Nəqliyyat Nazirliyində sərnişin daşınmasını yerinə yetirən sürücülərin iştirakı ilə keçirilən seminar-müşavirədə bildirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Nəqliyyat Nazirliyinin ümumi şöbəsinin müdiri Yasin Əliyev qeyd edib ki, muxtar respublikada avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və yük daşınmasını həyata keçirən sürücülərin intizam qaydalarına uyğun fəaliyyət göstərmələri mütləq olaraq nəzərdə saxlanılır. Bu qaydalara əsasən, sərnişindəşımaya hüququ müvafiq ixtisas tələblərinə və sağlamlıq vəziyyəti müvafiq normalara cavab verən fiziki şəxslərə verilir. İctimai nəqliyyatda sərnişin daşınması ilə məşğul olan hər bir sürücünün idarə etdiyi avtomobilin fəaliyyət göstərməsi üçün xüsusi razılığın - lisenziyanın verildiyini təsdiq edən sənəd olmalı, sürücülük rəkvizitləri qanunvericiliyin tələblərinə cavab verməlidir.

“Nəqliyyat-yol kompleksinin yenidən qurulması istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər öz bəhrəsini verib, şəhər infrastrukturunun mühüm sahəsi sayılan sərnişindəşımaya xidmətinin günün tələbləri səviyyəsində qurulması üçün hər cür şərait yaradılıb”, - deyən Naxçıvan Şəhər Nəqliyyat İdarəsinin rəis əvəzi İkin Memmedov qeyd edib ki, 2014-2015-ci illin payız-qış mövsümünü günün tələbləri səviyyəsində başa vurmaq üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Ötən il ərzində Naxçıvan Şəhər Nəqliyyat İdarəsi 10 ədəd “Naz-Lifan” markalı taksil minik avtomobilindən, 9 ədəd “Paz”, 5 ədəd “Liaz”, 37 ədəd “King-Long” və 2 ədəd “Mercedes-Benz Traveqo” markalı avtobuslardan səmərəli istifadə etməklə sərnişindəşımaya xidmətinin intensiv və keyfiyyətli formada həyata keçirilməsi üçün bütün gücü ilə çalışıb.

Sonda sərnişindəşımaya ilə məşğul olan sürücülərin sualları cavablandırılıb.

Liberiyada “Ebola” virusuna qarşı preparatın sınaqına başlanılıb

“Sərhədsiz həkimlər” humanitar təşkilatı Liberiyanın paytaxtında “Ebola” virusundan qaynaqlanan xəstəliklərin müalicəsində britsidofovur preparatının sınaqlarına başlayıb. Əvvəllər bu preparat digər təhlükəli virusların müalicəsində istifadə olunurdu.

Preparatın möcüzəli vasitə olmadığını və “Ebola” virusuna yoluxmuş insanlara kömək edib-etməyəcəyini bilmədiklərini qeyd edən “Sərhədsiz həkimlər” təşkilatının nümayəndələri bütün xəstələrə bu sınaqlarda könüllü iştirak etmək üçün müraciət olunacağını bildirdilər.

“Ebola” üçün vaksın hələ ki, mövcud olmasa da, xəstəlikdən sağalan insanların qanında virusa qarşı anticisimlər emələ gəlir. Belə insanların bir çoxu digər xəstələrə köçürülməsi üçün könüllü olaraq qan verir.

Qərbi Afrikada epidemiyaların tüğyan etdiyi bir il ərzində “Ebola” virusu 8 mindən çox insanın ölümünə səbəb olub və təxminən 21 min nəfər isə təhlükəli virusa yoluxub.

“Bakı Ağ Şəhər” ofis binası BREEAM sertifikatına layiq görülüb

“Bakı Ağ Şəhər” ofis binası Azərbaycanda ilk dəfə beynəlxalq ekoloji BREEAM sertifikatına layiq görülüb.

“Bakı Ağ Şəhər”in mətbuat xidmətindən AzərTAC-a bildirilib ki, BREEAM sertifikatı nəinki binanın enerji effektivliyini, həm də ekoloji dizayn və tikintini təsdiqləyən beynəlxalq sənəddir. BREEAM “Bakı Ağ Şəhər”in növbəti layihələrini də erkən mərhələlərdə dəyərləndirəcək.

Qeyd edək ki, BREEAM innovativ binaların ekoloji qiymətləndirmə sistemidir və Böyük Britaniyanın “BRE Global” şirkəti tərəfindən 1990-cı ildə yaradılıb. Bu gün BREEAM sxiemi yüksək texnologiyalı binalar üçün beynəlxalq keyfiyyət nişanıdır. Dünyada 24 min layihə üçün 425 mindən çox BREEAM sertifikatı verilib və 1,9 milyondan çox layihə sertifikatlaşdırma üçün qeydə alınıb.

